

Wet Markt en Overheid

Onderwerp: Wet Markt en Overheid

Voorstel: Het aanwijzen van activiteiten, aan te merken als economische activiteit in het algemeen belang, als bedoeld in artikel 25h, lid 5, van de Mededingingswet.

Aan de gemeenteraad,

1. Samenvatting

De volgende activiteiten aan te merken als economische activiteit in het algemeen belang, als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, Mededingingswet:

1. Gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties
2. Gemeentelijke begraafplaatsen
3. Verhuur van maatschappelijk vastgoed
4. Antikraak in gebruik geving

2. Reden raadsbesluit

Wet Markt en Overheid

Overheden verrichten activiteiten die ook door de markt worden geleverd. Dit kan leiden tot oneerlijke concurrentie. Overheden hebben vanuit hun publieke functie namelijk voordelen, waardoor zij goederen of diensten voor een lagere prijs dan concurrerende ondernemingen kunnen aanbieden. Om zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en bedrijven te creëren, is de Wet Markt en Overheid in het leven geroepen. Deze wet is opgenomen in de Mededingingswet.

Gedragsregels

Om concurrentievervalsing te voorkomen, zijn bij de Wet Markt en Overheid vier gedragsregels in de Mededingingswet opgenomen. Hieraan moeten overheden zich houden als zij economische activiteiten verrichten. Deze niet vrijblijvende gedragsregels zijn:

- integrale kostendoorberekening
- bevoordelingsverbod
- gegevensgebruik
- functiescheiding.

Economische activiteit

De Wet Markt en Overheid is van toepassing op economische activiteiten van overheden en dus ook van gemeenten; een belangrijke uitzondering zijn de openbare onderwijsinstellingen.

Het kernbegrip 'economische activiteit' is niet gedefinieerd in de wet. Er is sprake van een economische activiteit als de overheid in concurrentie met andere ondernemingen goederen of diensten aanbiedt op een markt.

Als sprake is van de uitoefening van typisch overheidsgezag, zoals het verlenen van vergunningen of handhaving van de openbare orde, is die activiteit geen economische activiteit. Er hoeft dan geen rekening te worden gehouden met de gedragsregels.

Kortgezegd:

Om concurrentievervalsing te voorkomen is de gemeente vanaf 1 juli 2014 verplicht om voor haar economische activiteiten de integrale kosten door te berekenen, tenzij sprake is van een wettelijke uitzondering.

Uitzondering: economische activiteit in het algemeen belang

Op grond van artikel 25h, vijfde lid, Mededingingswet zijn op economische activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang, de gedragsregels niet van toepassing. In het zesde lid staat dat de gemeenteraad bepaalt of de economische activiteit plaatsvindt in het algemeen belang. De gemeenteraad heeft hierbij een grote beleidsvrijheid, maar de keuze dient uiteraard wel zorgvuldig gemotiveerd te worden.

Toegelicht moet worden waarom het algemeen belang erbij gebaat is om het betreffende goed of de

dienst onder de kostprijs aan te bieden, afgewogen tegen het belang van private ondernemers bij eerlijke concurrentieverhoudingen.
Tegen de vaststelling van het algemeen belang door de gemeenteraad staat bezwaar en beroep open.

3. Toelichting en overzicht van beleidskeuzes

In de gemeente Zwartewaterland kunnen de volgende economische activiteiten worden genoemd als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, Mededingingswet:

1. De gemeentelijke binnen-en buitensportaccommodaties
2. De gemeentelijke begraafplaatsen
3. Verhuur van maatschappelijk vastgoed
4. Antikraak in gebruik geving vastgoed

1. Gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties

In Zwartewaterland is momenteel nauwelijks of geen sprake van vergelijkbaar aanbod van sportaccommodaties door private partijen. Het is ook niet te verwachten dat dit in de nabije toekomst zal gebeuren. Wij zijn van mening dat het algemeen belang, in casu het beschikbaar stellen van sportgelegenheden voor sportbeoefening tegen een betaalbare prijs, zwaarder weegt dan de eventuele belangen van en de nadelige gevolgen voor (toekomstige) marktpartijen.

2. Gemeentelijke begraafplaatsen

De gemeente Zwartewaterland is verantwoordelijk voor de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen. Artikel 24 van de Wet op de lijkbezorging gaat ervan uit dat er een gemeentelijke begraafplaats is. Gemeenten zijn daarmee wettelijk verplicht te voorzien in een gemeentelijke begraafplaats. De gemeentelijke begraafplaatsen worden bij de exploitatie geconfronteerd met lasten die voortkomen uit het feit dat sprake is van een percentage eeuwigdurende of afgekochte graven, die geen baten meer opleveren maar wel onderhoud vergen. Van een volledige dekking waarbij de integrale kosten volledig worden doorberekend, is geen sprake omdat dit zou leiden tot een vanuit maatschappelijk oogpunt ongewenste tariefsverhoging. Het betaalbaar houden van de mogelijkheid tot begraven op de gemeentelijke begraafplaatsen wordt in het algemeen belang geacht. Dit belang weegt zwaarder dan de gemeente te houden aan het doorberekenen van de integrale kosten en de commerciële belangen van exploitanten van particuliere begraafplaatsen.

3. Verhuur maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed wordt door de gemeente verhuurd of bezwaard met een beperkt recht (zoals erfpacht of opstalrecht). Het gaat hierbij met name om de verhuur van accommodaties aan maatschappelijke of culturele organisaties, meestal verenigingen en stichtingen. Voorbeelden van dergelijke accommodaties zijn 'Teeuwland', 'De Meenthe' en 'De Toesebolte'. Hoewel het gemeentelijke streven is om de kosten door te rekenen in de huurprijzen, is dit in veel gevallen niet wenselijk. Het in rekening brengen van de integrale kostprijs kan er toe leiden dat dergelijke organisaties hun maatschappelijk gewenste activiteiten niet of niet volledig meer kunnen uitvoeren. Het belang dat instellingen op het maatschappelijke en culturele vlak voor de samenleving hebben weegt naar onze mening zwaarder dan het commerciële belang dat private partijen op de vastgoedmarkt hebben bij een integrale kostendoorberekening door onze gemeente.

4. Antikraak in gebruik geving vastgoed

In het kader van het tijdelijk beheer van gemeentelijk vastgoed dat tijdelijk leeg staat, wordt soms in gebruik geving toegepast. Om te voorkomen dat degene die tijdelijk antikraak gebruikmaakt van een gemeentelijk vastgoed een beroep doet op huurbescherming, wordt de onroerende zaak om niet in gebruik gegeven en niet verhuurd. Vanuit maatschappelijk oogpunt is het een goede methode om verloedering tegen te gaan en tegelijkertijd op korte termijn in te kunnen spelen op ruimtelijke ontwikkelingen. Dit algemene belang achten wij groter dan het commerciële belang dat partijen op de vastgoedmarkt hebben bij de integrale kosten doorberekening.

4. Middeleninzet

Met het aanwijzen van de activiteiten zijn geen kosten gemoeid.

5. Betrokkenheid burgers en instanties

Aanbevolen is voor de ontwerp-aanwijzing een inspraakprocedure te volgen. Derhalve is het ontwerp-raadsbesluit tot en met 15 oktober 2014 ter inzage gelegd. Belanghebbenden hebben de gelegenheid gehad om zienswijzen in te dienen. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

6. Aanpak en planning

Het besluit wordt bekendgemaakt.

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgevoegd ontwerp raadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Zwartewaterland,
de secretaris, de burgemeester,

mr. D. Leentjes ing. E.J. Bilder

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Zwartewaterland;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, d.d. 9 september 2014;

Gelet op het bepaalde in artikel 25h, vijfde en zesde lid, van de Mededingingswet;

Besluit:

De volgende activiteiten aan te merken als economische activiteit in het algemeen belang, als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, Mededingingswet:

1. Gemeentelijke binnen en buitensportaccommodaties
2. Gemeentelijke begraafplaatsen
3. Verhuur van maatschappelijk vastgoed
4. Antikraak in gebruik geving
- 1.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zwartewaterland van 6 november 2014.

de griffier, de voorzitter,

A.J. Renkema ing. E.J. Bilder